

Kisvállalkozói hírek az Európai Bizottságtól – 2010. október 24-30.

(II. rész)

Az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ), mint az UEAPME magyar tagszervezete minden héten összegzi, lefordítja és továbbítja tagjainak az Európai Bizottságnak a kisvállalkozásokat is érintő legfontosabb döntéseit.

Tartalomjegyzék:

Környezetvédelem: a Bizottság a levegőminőséggel kapcsolatos uniós jogszabályok betartására szólítja fel Franciaországot és Magyarországot **1. oldal**

A Bizottság elfogadta a 2011-re szóló stratégiai prioritásokat **2. oldal**

Állami támogatás: a Bizottság részben összeegyeztethetetlennek ítéli a Péti Nitrogénművek magyar műtrágyagyártó javára hozott állami intézkedéseket **3. oldal**

A rugalmas munkafeltételek egyaránt előnyösek a munkáltatók és a munkavállalók számára, állítja az Európai Bizottság új **4. oldal**

Környezetvédelem: a Bizottság a levegőminőséggel kapcsolatos uniós jogszabályok betartására szólítja fel Franciaországot és Magyarországot

Az Európai Bizottság a levegőminőséggel kapcsolatos uniós jogszabályok betartására szólítja fel Franciaországot és Magyarországot. E két tagállamnak mind ez ideig nem sikerült eredményesen kezelnie a túlzott mennyiségben kibocsátott, PM₁₀-ként ismert szálló por problémáját, ezért most részükre – Janez Potočnik környezetvédelmi biztos ajánlása nyomán – a Bizottság indokolással ellátott véleményt küldött. Franciaországnak és Magyarországnak két hónapja van arra, hogy tegye a szükséges intézkedéseket. Ellenkező esetben a Bizottság az ügyeket az Európai Bíróság elé terjesztheti.

A környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló 2008/50/EK irányelv a PM₁₀ tekintetében bizonyos határértékek betartását írja elő a tagállamok számára. A 2005-re teljesítendő határértékek között az irányelv a koncentráció tekintetében egyrészt éves értéket (40 µg/m³), másrészt olyan napi értéket (50 µg/m³) állapít meg, amely egy naptári évben legfeljebb harmincször léphető túl.

A tagállamok 2011 júniusáig kérhetnek mentességet a PM₁₀-határértékek teljesítése alól, a mentesség megadásának azonban számos feltétele van. Az érintett tagállamnak bizonyítania kell, hogy intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a meghosszabbított határidőre teljesüljön az előírásoknak való megfelelés, és olyan levegőminőségi tervet léptetett életbe, amely valamennyi levegőminőségi zóna esetében meghatározza a levegőszennyezés csökkentését célzó intézkedéseket.

A Bizottság rendelkezésére álló információk alapján megállapítható, hogy 2005. óta Franciaország és Magyarország több zónájában is előfordult a PM₁₀- határértékek túllépése. Noha mindkét tagállam nyújtott be határidő-hosszabbítás iránti kérelmet, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a feltételek nem teljesültek az előírtól magasabb határértéket regisztráló összes

levegőminőségi zóna tekintetében. Franciaország ismételt határidő-hosszabbítás iránti kérelmet nyújtott be, amelyet a Bizottság jelenleg még értékel.

Előzmények: egészségügyi hatások

A szálló por (PM₁₀) elsődlegesen az ipari tevékenység, a közlekedés és a lakossági fűtőrendszerek által kibocsátott szennyező anyagokban van jelen. A szálló por asztmás megbetegedést, szív- és érrendszeri problémákat, tüdőrákot és korai halált okozhat.

További információ:

A határértékeket túllépő zónák jegyzéke tagállamok szerinti bontásban:

<http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/exceedances.htm>

A határidő-hosszabbítással kapcsolatos internetes oldal:

http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/time_extensions.htm

A jogsértési eljárásokra általában vonatkozó naprakész statisztikákat lásd itt:

http://ec.europa.eu/community_law/infringements/infringements_en.htm

A Bizottság elfogadta a 2011-re szóló stratégiai prioritásokat

A 2010-es év megmutatta, hogy az uniós intézmények készek és képesek a nehézségekre rugalmasan, határozottan és szolidárisan reagálni, és a pénzügyi és gazdasági válság példátlan nehézségeivel megbirkózni. A mostani feladat a talpra állás folytatódásának biztosítása. Az Európai Bizottság elfogadta 2011-es munkaprogramját, amely e célok alapján konkrét cselekvéseket fogalmaz meg. A munkaprogram tükrözi a Bizottság eltökéltségét a tekintetben, hogy kivezesse Európát a válságból a jólét, a biztonság és a társadalmi igazságosság jövője felé.

Az Európai Bizottság elnöke, José Manuel Barroso a következőket mondta az új programról: „Az Európai Unió megfelelt a kihívásoknak, de még nem lélegezhetünk fel. A politikáinknak tükröznie kell az Európa 2020 stratégián alapuló, a fenntartható növekedés és munkahelyek megteremtésére irányuló folyamatos elkötelezettségünket, és olyan kezdeményezésekre kell koncentrálnunk, amelyekhez az EU valóban hozzáadott értéket tud biztosítani. A ma elfogadott munkaprogram biztosítani fogja, hogy a talpra állás folytatódik jövőre és azt követően is. Európa átfogó prioritásai tekintetében nagyfokú konvergenciát látok. Remélem, hogy ezek mielőbb a polgárok érdekét szolgáló politikai eredményekké fordítódnak le.”

A 2011-es prioritások öt fő csoportba sorolhatók:

- **Európa szociális piacgazdaságának fenntartása a válságon túl és azt követően** (idetartozik például a bankválság kezelésének jogi kerete, a pénzügyi szolgáltatások fogyasztói védelmének megerősítésére irányuló javaslatcsomag, valamint a hitelminősítő intézetek szabályozása – ezek a pénzügyi szektor ambiciózus reformjának jövő évi befejezésére irányulnak).
- **A munkahelyteremtést szolgáló növekedés újraindítása** (idetartoznak például az új pénzügyi kényszerítő mechanizmusok, az EU-s vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképessége támogatását célzó javaslatok, az Európai Energiahatékonysági Terv, a szociális partnerekkel szoros együttműködésben kidolgozott jogi kezdeményezések a munkavállalók kiküldetéséről és a munkaidőről, a társasági adózás és a hozzáadottérték-adó kereteinek javítása);
- **A polgárközpontú program megvalósítása: jogok, szabadság és igazságosság** (idetartozik például a fogyasztói jogok erősítése, a szerződési jog közös referenciakerete, a megújult polgári védelmi szabályozás, a regisztráltutas-program és az OLAF, az EU csalás elleni hivatalának új irányítási struktúrája);

- **Európa súlyának érvényesítése globális viszonylatban** (idetartozik például az új Európai Külügyi Szolgálat támogatása, a 2020-as növekedési célok megjelenítése külügyi szintén és az EU-s fejlesztési támogatások rendszerének további javítása a leginkább rászoruló fókuszba állításával);
- **A cselekvéstől az eredményig: az uniós szakpolitikákban rejlő lehetőségek maximális kamatoztatása** (idetartozik például a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat, az intelligens szabályozás fontosságának középpontba helyezése, és a konzultációs időszak meghosszabbítása tizenkét hétre).

Előzmények

2010. kora szeptemberi értékelő beszédében a Bizottság elnöke nyílt vitát kezdeményezett, amelynek során az uniós intézmények megvitathatták az Unió következő évi prioritásait. A Bizottság 2011. évi munkaprogramja teljes mértékben figyelembe veszi ezeket a gyümölcsöző megbeszéléseket, és a Bizottság elképzeléseit konkrét cselekvésre fordítja le. Ennek során áttekinti a 2010-es munkaprogram eredményeit, és rámutat az elkövetkező évekre tervezett kezdeményezésekre.

2010-hez hasonlóan a Bizottság munkaprogramjához négy melléklet tartozik:

- egy 40 stratégiai kezdeményezést tartalmazó lista, amely kezdeményezések elfogadására a Bizottság kötelezettséget vállal 2011-ben (I. melléklet),
- egy több mint száznegyven, a bizottsági mandátum végéig előkészítendő további lehetséges kezdeményezést tartalmazó lista (II. melléklet);
- egyszerűsítési javaslatok és visszavonandó javaslatok listája (III. és IV. melléklet).

A Bizottság a következőkben szorosan együttműködik az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal és az érdekelt felekkel, ideértve a nemzeti parlamenteket is, hogy biztosítsa az általános megközelítéssel és az egyedi kezdeményezésekkel való széles körű azonosulást.

A munkaprogram az alábbi címen érhető el:

http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_en.htm

Állami támogatás: a Bizottság részben összeegyeztethetetlennek ítéli a Péti Nitrogénművek magyar műtrágyagyártó javára hozott állami intézkedéseket

Az Európai Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a 2009-ben a Péti Nitrogénművek műtrágyagyártó cégnek nyújtott állami támogatás egy része sérti az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokat. Mélyreható vizsgálatot követően a Bizottság megállapította, hogy a Magyar Fejlesztési Bank által nyújtott mintegy 88 millió EUR összegű és állami kezességvállalással fedezett hitelek jogellenes állami támogatást jelentenek. A támogatást, amelyet Magyarország nem jelentett be, ugyanakkor összeegyeztethetőnek találták a Bizottság gazdasági válságra vonatkozó ideiglenes szabályaival. Az államnak fizetett ellentételezés mértéke azonban nem volt megfelelő, így az államnak a támogatás egy részét vissza kell fizetnie.

Joaquín Almunia, a Bizottság versenypolitikáért felelős alelnöke a következőképpen nyilatkozott: „A tagállamok kormányai segíthetnek a pénzügyi válságban a hitelszűkével érintett vállalkozásoknak – ennek feltétele azonban az, hogy betartják az Unió állami támogatási szabályait. Ezek a szabályok biztosítják, hogy a vállalkozások megkapják azt a segítséget, amelyre szükségük van, anélkül azonban, hogy a verseny túlzottan torzulna.”

2009 januárjában Magyarország kezességet vállalt a Nitrogénművek javára egy 52 millió EUR összegű beruházási hitelre és egy 10 milliárd HUF (körülbelül 35 millió EUR) összegű forgóeszköz-hitelre, amelyeket a Magyar Fejlesztési Bankkal nyújtott. A Nitrogénművek 2008

októberében leállította a termelést, és a támogatási csomag a vállalkozás tevékenységének újraindítására irányult. Magyarország ezen intézkedéseket nem jelentette be a Bizottságnak.

A Bizottság 2009. április 29-én hivatalos vizsgálati eljárást indított, mivel kétségei voltak a tekintetben, hogy az intézkedések összhangban vannak az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal.

A vizsgálat eredményeként a Bizottság megállapította, hogy az intézkedések szelektív előnyt biztosítanak a Nitrogénműveknek, így állami támogatásnak minősülnek. Mivel azonban a társaság nehézségeit a pénzügyi és gazdasági válság okozta, ezért jogosult volt támogatásra a Bizottság által elfogadott, a válság során a vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásról szóló ideiglenes keretszabály alapján.

Az ideiglenes keretszabály lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy bizonyos feltételek mellett hiteleket nyújtsanak és megfelelő ellentételezés ellenében kezességet vállaljanak.

Mivel a Nitrogénművek az állami finanszírozási csomagért túl alacsony összegű ellentételezést fizetett, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedések csak részben felelnek meg az ideiglenes keretszabálynak, és így az uniós szabályoknak. A Nitrogénműveknek vissza kell fizetnie az ideiglenes keretszabály alapján fizetendő, illetve a társaság által a magyar hatóságoknak ténylegesen fizetett ellentételezés közötti különbséget. A pontos visszatérítendő összeget a magyar hatóságoknak kell kiszámítaniuk.

Az ideiglenes keretszabályt a Lehman Brothers bukása után vezették be, ahogy az ezt követő pénzügyi válság megnehezítette a vállalkozások számára a finanszírozáshoz jutást. Az ideiglenes keretszabályban rögzített állami támogatási szabályok szerint a reálgazdaságnak nyújtott támogatás egyik fő feltétele, hogy a kedvezményezett alapvetően szilárd pénzügyi helyzetben legyen.

Az esetleges bizalmas adatokkal kapcsolatos kérdések rendezése után a határozat betekintheső változatát a [Versenypolitikai Főigazgatóság](#) honlapján C 14/2009 ügyszámon teszik közzé az [állami támogatások nyilvántartásában](#). Az állami támogatásokkal kapcsolatban az interneten és a Hivatalos Lapban közzétett legfrissebb határozatok jegyzéke megtalálható a [State Aid Weekly e-News](#) internetes hírlevélben

A rugalmas munkafeltételek egyaránt előnyösek a munkáltatók és a munkavállalók számára, állítja az Európai Bizottság új tanulmánya

Az Európai Bizottság ma közzétett tanulmánya szerint a rugalmas munkaidő-feltételek a munkáltatóknak és a munkavállalóknak is kedveznek. A szakértői csoport jelentését abból az alkalomból ismertették, hogy a nemek közti egyenlőségért felelős miniszterek Brüsszelben informális találkozót tartottak a nők és férfiak közötti egyenlőség előmozdítására irányuló, 2010–2015 közötti stratégia megvitatására.

„A rugalmas munkaidő-feltételek, a gyermekek és más eltartottak gondozására szolgáló létesítmények és a szabadsággal kapcsolatos jogosultságok mind a nők, mind a férfiak körében növelik a foglalkoztatottságot, továbbá emelik a születések számát” nyilatkozta Viviane Reding alelnök, a jogérvényesülésért, az alapvető jogokért és az uniós polgárságért felelős uniós biztos. *„Gazdasági visszaesés idején a rugalmas munkafeltételek hozzájárulhatnak a munkahelyek fennmaradásához. Folytatnunk kell tehát a családbarát munkaerő-piaci megoldások kialakítását: a gazdaság élénkítésének a munkaidő-feltételek rugalmassága és a nemek közötti egyenlőség is fontos előfeltétele.”*

A „Rugalmas munkaidő-feltételek és a nemek közötti egyenlőség” címet viselő szakértői jelentés átfogó áttekintést ad a 27 EU-tagállam és az EGT–EFTA-országok (Izland, Norvégia, Liechtenstein és Svájc) jelenlegi gyakorlatáról. Főként a belső (azaz társaságokon és szervezeteken belüli) rugalmasságra összpontosít, figyelembe véve egyfelől a munkaidő

hosszát (részmunkaidős lehetőségek), másfelől a munkaidő szervezését (például a rugalmas munkaidő vagy a lépcsőzetes munkakezdés lehetőségét és a munkanap kezdetével és végével kapcsolatos rugalmasságot). A jelentés fő megállapításai a következők:

1. A munkaidő rugalmassága kapcsán még mindig igen nagy eltérések mutatkoznak a tagállamok között:

- A munkaidő hossza Európa északi és nyugati országaiban rugalmas; Magyarország, Litvánia, a Cseh Köztársaság, Észtország, Bulgária, Szlovákia, Szlovénia és Románia esetében a hagyományos 40 munkaóra az általános.
- Dánia, Svédország, Németország, Finnország és Norvégia a munkaidő rugalmas szervezését tekintve is meglehetősen jól teljesít, munkavállalóiknak valamivel több mint fele bizonyos szempontból rugalmas munkaidőben dolgozik.

2. A munkaidő fokozott rugalmassága nem mindig tesz jót a nemek közötti egyenlőségnek:

- Az egyénre szabott munkaidő kedvező hatást gyakorol a nők foglalkoztatottságára és segítheti a munkavállalók szakmai és magánélete közötti egyensúly kialakítását, de a (főként nők által igénybe vett) részmunkaidős megoldások a legtöbb országban továbbra is inkább az alulfizetett ágazatokban elérhetők, korlátozott előrelépési és képzési lehetőségek mellett.
- A szervezeti kultúra is jelentős szerepet játszik. Amíg a rugalmas munkaidőt a munkaszervezés „női” megoldásának tartják, addig inkább erősíti a nemek közötti különbségeket, mintsem lebontaná azokat.

3. A közelmúlt politikai eseményei rámutattak, hogy a munkaidő rugalmassága több országban is napirendre került, noha a konkrét felvetések eltérőek:

- Egyes országokban (például a Cseh Köztársaságban és Litvániában) a rugalmasságot a foglalkoztatási ráta növelésére szolgáló eszköznek tekintik (a foglalkoztatottak, illetve a ledolgozott órák számát tekintve egyaránt).
- A részmunkaidős foglalkoztatást egyre inkább alkalmazzák az aktív öregedés népszerűsítésére. Ezzel összefüggésben fontos kérdés a kényszerből vállalt részmunkaidő problémája, amelyet különösen a skandináv országokban kísérnek figyelemmel, ahol olyan szakpolitikai megoldásokon gondolkodnak, amelyekkel biztosítható a rugalmassági és a biztonsági szempontok egyensúlya.
- A jelenlegi politikai napirenden megtalálhatók a munkaidőszámlákra vagy az éves munkaidőkeretekre épülő megoldások is (Finnországban, Németországban és Luxemburgban). A rugalmas munkaidővel kapcsolatos felvetéseket egyes országokban (például Lengyelországban és Portugáliában) a túlórák csökkentéséről folytatott vitával kötik össze.
- A jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság egyértelmű hatást gyakorolt és világossá tette, hogy a rugalmasság fontos szakpolitikai eszköz, amely elősegíti a munkáltatók alkalmazkodását a gazdasági körülmények változásához. A jelenlegi vita azonban nem emeli ki megfelelően a nemek dimenzióját.

Előzmények

Az Európai Bizottság 2010. március 3-án megtette az első lépést a munkaidőre vonatkozó uniós szabályok felülvizsgálatára, és első körben konzultációra hívta fel az európai szociális partnereket. A Bizottság e felülvizsgálat keretében rövidesen szakértői jelentést tesz közzé a munkaidőre vonatkozó szabályok társadalmi és gazdasági hatásairól.

A ma közzétett jelentés a harmadik a munka és a magánélet egyensúlyát tárgyaló összehasonlító tanulmányok közül, a munka és a magánélet összeegyeztethetőségéről szóló 2005-ös, és gyermekgondozási szolgáltatásokról szóló 2009-es jelentés után

Összeállította: IPOSZ Nemzetközi és Oktatási Igazgatóság